

L-EWWEL SENA

L-ISTUDJI SOĊJALI

IL-HIN: Siegħa u nofs

L-Isem: \_\_\_\_\_

Il-Klassi: \_\_\_\_\_

Din il-karta tal-eżami fiha SEBA' Taqsimiet. Wieġeb it-taqsimiet KOLLHA. Il-marki jidhru bejn il-parentesi jew fl-ahħar ta' kull taqsima.

Taqsima A: Wieġeb il-mistoqsijiet kollha li ġejjin.

1. Id-dritt għall-e\_\_\_\_\_ hu wieħed mid-drittijiet bażiċi li permezz tiegħu persuna titgħallem hafna affarijiet godda.
2. Meta nahdem fi \_\_\_\_\_ jaqbilli għax b'hekk inkunu qed naqsmu l-opinjoni u dak li nafu flimkien.
3. F'soċjetà demokratika huwa importanti hafna li nuru r\_\_\_\_\_ lejn haddieħor.
4. Fil-f\_\_\_\_\_, bħal f'kull grupp soċjali ieħor, huwa importanti li naqsmu l-kapaċitajiet u ngħinu lil xulxin.
5. Ahna lkoll studenti differenti u b'i\_\_\_\_\_ unika tagħna.
6. Fil-grupp mhux dejjem tgħaddi tiegħi, iżda rrid nagħti ċ\_\_\_\_\_ lil haddieħor ukoll.
7. Ir-raħal tagħna hu uniku. Semmi haġa **WAHDA** li tagħmel ir-raħal tiegħek differenti minn irħula oħra.  
\_\_\_\_\_
8. Ghalkemm għandha kulur tal-ġilda differenti, persuna li sabet kenn f'Malta għax kellha tahrab minn pajjiżha, xorta għandha l-istess dmirijiet u \_\_\_\_\_ tiegħi.
9. Fisser x'inhi diversità.  
\_\_\_\_\_
10. Huwa importanti li bħala (konsumatur, ċittadin, persuna, student) inkun responsabbli u ma naqbadx u nixtri dak kollu li jfettilli. (immarka t-twegiba t-tajba)

(marka x 10 = 10 marki)

**Taqsim B: Qabbel Kolonna A ma' Kolonna B, billi tikteb in-numru fl-ispazju vojgħeżempju numru 1.**

| KOLONNA A                                               | NUMRU | KOLONNA B                                                                            |
|---------------------------------------------------------|-------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| Ir-reklami jinfluwenzaw lil                             |       | 1. differenti mill-oħrajn u fl-istess ħin uniku.                                     |
| Fejn hemm id-demokrazija                                |       | 2. jipprovdu l-ghajxien lit-tfal u s-sigurtà lill-membri kollha.                     |
| Kull grupp għandu elementi li jagħmluh                  | 1     | 3. kulhadd irid ikollu ċans jesprimi ruhu.                                           |
| Fi grupp hu importanti li                               |       | 4. teżisti l-ugwaljanza u r-rispett lejn id-drittijiet tal-bniedem.                  |
| Identità hi                                             |       | 5. dak kollu li jagħmlek dak li int.                                                 |
| Fil-familja, l-adulti jaraw li                          |       | 6. jiskopru u jużaw it-talenti tagħhom u jakkwistaw ċertifikati għall-futur.         |
| L-iskejjel għandhom il-funzjoni li jgħallmu l-istudenti |       | 7. nikkomunikaw u nkunu lesti nibdlu l-opinjoni tagħna.                              |
| Il-peer group hu dak il-grupp                           |       | 8. magħmul minn persuni tal-eżatt tiegħek li jinfluwenzaw fid-deċiżjonijiet tiegħek. |
| Biex fil-klassi jkun hemm ambjent demokratiku           |       | 9. bosta klijenti biex jixtru prodott partikolari.                                   |
| Il-bażi tad-demokrazija kif nafuha aħna                 |       | 10. drittijiet u dmirijiet.                                                          |
| Meta tgħix f'pajjiż demokratiku għandek kemm            |       | 11. bdiet fi żmien il-Griegi.                                                        |

(marka x 10 = 10 marki)

**Taqsim C. Aghzel billi timmarka t-tweġiba t-tajba.**

- Il-flus li għandi, importanti li
  - nużahom sew u mhux nahlihom
  - nużahom kif irrid għax daww tiegħi
  - l-ġenituri ma jindahlulix kif nużahom.
- Ir-raħal tiegħi
  - hu differenti kompletament minn irħula oħra
  - hu bħall-irħula l-oħra għax l-irħula huma kollha l-istess
  - għandu xi elementi bħal ta' rħula oħra u oħrajn differenti minnhom.
- Persuna li ħarbet minn pajjiżha minhabba l-gwerra, għandu jkollha drittijiet u dmirijiet
  - inqas mill-Maltin u l-Għawdxin
  - daqs il-Maltin u l-Għawdxin
  - aktar mill-Maltin u l-Għawdxin.
- Mara u raġel huma fiżikament differenti
  - għalhekk il-mara mhux sew li toħroġ taħdem la x-xogħol jista' jagħmlu r-raġel
  - għalhekk ir-raġel mhux sew li joqgħod id-dar
  - iżda xorta jistgħu jagħmlu l-istess xogħol.

5. Il-baži tad-demokrazija hi r-rispett lejn
  - a. il-flus u l-proprjetà
  - b. il-poter
  - c. id-dinjità tal-bniedem.
6. Fil-grupp tal-ħbieb tal-iskola huwa importanti li nirrispettaw lil xulxin biex b'hekk
  - a. kull persuna tħossha parti mill-grupp
  - b. inpartu l-*homework* u niffrankaw ix-xogħol
  - c. ma niġux ikkastigati.
7. F'Malta d-demokrazija u s-sistema tat-tmexxija
  - a. hija dejjem l-istess
  - b. inbidlet maż-żmien
  - c. inbidlet biex il-kbarat ikunu aktar komdi.
8. *Laptop*, mowbajl u flixkun
  - a. huma servizzi
  - b. huma prodotti
  - c. la huma servizzi u lanqas prodotti.
9. Viżta għand it-tabib, lezzjoni tal-privat għand għalliem, thallas persuna biex tghinek tnaddaf ...
  - a. huma servizzi
  - b. huma prodotti
  - c. la huma servizzi u lanqas prodotti.
10. Biex persuna sserviha l-paga
  - a. tara li ma tonfoq xejn
  - b. tara li tixtri kolloxx
  - c. tara li ssib bilanċ bejn dak li għandha bżonn u kemm għandha flus.

(marka x 10 = 10 marki)

**Taqsim D: Aghzel jekk hux VERU jew FALZ billi taqta' sing tahtha u wara ghid ghaliex.**

1. Minn fost l-affarijiet li nixtri hemm prodotti li mhux dejjem ikolli bżonn, izda li nkun nixtieqhom.

**VERU / FALZ**

**Ghaliex?**

---

---

2. Mhux sew li shabi jkollhom opinjoni differenti, għalhekk meta ma naqblux niġgieldu.

**VERU / FALZ**

**Ghaliex?**

---

---

3. Il-libertà hi kemm dritt kif ukoll dmir.

**Ghaliex?**

---

---

4. Kull soċjetà madwar id-dinja tagħti d-dritt lit-tfal li jmorru l-iskola.

**VERU / FALZ**

**Ghaliex?**

---

---

5. Meta nitkellmu fuq id-dritt għall-edukazzjoni nkunu qed nirreferu għad-dritt li persuna titgħalliem biex tkun tista' tavvanza fil-ħajja soċjali.

**VERU / FALZ**

**Ghaliex?**

---

---

**(2 marki x 5 = 10 marki)**

**Taqsim E: Aqra dawn is-sitwazzjonijiet sew u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom. Kull mistoqsija għandha erba' marki.**

1. Kontra dak li kien jiġri qabel, illum l-opinjoni tal-istudenti u tat-tfal fil-familja qed tinstema'. Semmi **ŻEWĠ** eżempji pożittivi ta' demokrazija fl-iskola u **TNEJN** ohra fid-dar jew fil-familja tiegħek.

---

---

---

---

2. F'kull soċjetà hemm bżonn ta' xulxin. Meta nużaw it-talenti tagħna nkunu qed nitgħallmu aktar dwar il-kapaċitajiet tagħna lkoll. Ikteb dwar **ŻEWĠ** talenti li għandek u kif tista' tużahom biex tagħmel il-ġid.

---

---

---

---

3. Kevin huwa student tamparek. Jaf li għandu d-dritt għal-libertà tal-espressjoni. Izda kull dritt igorr miegħu dmir. Spjega **ŻEWĠ** drittijiet li Kevin għandu fil-klassi u liema **ŻEWĠ** dmirijiet huma marbuta magħhom.

---

---

---

4. John qed imur jixtri biex jgħin lil ommu. Bhala konsumatur responsabbli kif jista' jien ambjent meta jmur jixtri prodott jew servizz?

---



---



---



---

5. Jessica qed tghix f'rahal tipiku Malti. Semmi **ERBA'** beneficiċji li johorġu meta persuna tghix f'komunità.

---



---



---



---

20 marka

**Taqsim F: Aqra s-silta li ġejja u wara wieġeb il-mistoqsijiet kollha.**

“Ghadni lanqas biss ftaht għajnejja li ma bdejt nisma' lil ommi tghajjatli b'hangra daqsiex. Għall-ewwel darba f'hajti ma ridtx immur l-iskola. Bdejt nhewden u nahseb f'kull skuza li stajt insib biex nibqa' d-dar, iżda ommi ta' ġurdiena xiha li hi, xammitni u mill-ewwel ikkonvincietni biex nipprepara halli mmorru l-iskola.

L-iskola dejjem għallmuni dwar l-importanza li nsemmgħu lehinna u nuru l-opinjoni tagħna. Għallmuna nkunu kburin b'dak li aħna u b'dak li nemmnu fih. Kulhadd għandu jirrispetta l-opinjoni tagħna, hekk kif aħna nirrispettaw ta' haddiehor. Iżda tghid ilbieraħ shabi raw it-televixin? Ma domtx ma hadtha t-twegiba, għax malli nżilt mill-karozza t'ommi nisma' lehen xi hadd jghidli: “x'sitta qlajtu lbieraħ fid-derby!” ... u għaddejtni għurnata shiha jfakkruni li t-tim favorit tiegħi tilef sitta b'wiehed... u saħansitra l-għalliem tal-Istudji Soċjali għamel minn kollox biex ifakkarni fit-telfa!”

1. Min kiteb din is-silta qiegħed fil-livell (primarju, sekondarju, terzjarju) tal-edukazzjoni? (aġġel wahda biss)

---

 (1)

2. Tista' tghid jekk l-awtur jew awtriċi ta' din is-silta hux tifel, tifla jew m'hemmx biżżejjed informazzjoni biex tikkummenta? Aġġti raġuni għar-risposta tiegħek.

---

 (2)

3. Semmi **TLIET** gruppi soċjali li jissemmew f'din is-silta.

---

 (3)

4. X'inhi d-differenza bejn **sess** u **ġeneru**?

---



---

5. Xi tfisser **differenza etnika**?

---



---



---

(3)

6. Li jkun hemm kollaborazzjoni hi mixtieqa f'soċjetà bħal dik ta' Malta. Taqbel? Spjega wkoll xi tfisser il-kelma **kollaborazzjoni**.

---



---



---



---

(4)

7. Fil-fehma tiegħek l-aħħar sentenza tas-silta turi nuqqas ta' rispett min-naħa tal-ġhalliem? Agħti **TLIET** raġunijiet.

---



---



---

(3)

8. Fil-ħajja għandek bżonn il-ħbieb. Taqbel? Wieġeb billi tagħti **ŻEWĠ** raġunijiet.

---



---

(2)

**20 marka**

**Taqsim G: Aghzel WAHDA mit-temi li ġejjin u iktib madwar 170 kelma dwarha:**

1. "Fil-gruppi soċjali jien għandi rwoli differenti. Dawn il-gruppi jghinuna nissocjalizzaw, fost l-oħrajn."

Iddiskuti r-rwoli fil-gruppi soċjali li inti tagħmel parti minnhom.

2. X'benefiċċji jgawdi ċ-ċittadin f'demokrazija? Iddiskuti.

3. Spjega d-differenza bejn **prodott** u **servizz** u kif dawn jistgħu jintużaw b'mod għaqli.

**20 marka**

---



---



---



---

www.StudentBounty.com  
Homework Help & Pastpapers